

УДК 338.48:640.4

ГОТЕЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ

Наталія Ганич

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Дорошенка, 41, м. Львів 79000 Україна, тел.: (032)239-46-03
E-mail: kaftour@ukr.net*

Проаналізовано особливості розвитку готельного господарства Львівської області, висвітлена динаміка основних показників і проблеми оптимізації розвитку.

Ключові слова: готельне господарство, заклади розміщення, динаміка розвитку.

Формування готельного господарства як пріоритетної галузі розвитку економіки багатьох регіонів України та держави загалом зумовлює необхідність комплексного вивчення можливостей використання території для розвитку туристичної діяльності на ринку туристичних послуг. Одним з найважливіших напрямів туристичної діяльності є вирішення питань, пов'язаних із забезпеченням туристів засобами розміщення. Готельне господарство є головним фактором і основною складовою туристичної інфраструктури, відіграє провідну роль у презентації вітчизняного туристичного продукту на світовому ринку туристичних послуг. Прискорений розвиток сфери послуг, прагнення підприємств отримати найвищий прибуток та зростання платоспроможності споживачів сприяють розширенню та урізноманітненню діяльності готельних підприємств.

Готельне господарство є складовою туристичної індустрії і її структурі виконує ключові функції, пропонуючи відвідувачам комплекс послуг, у формуванні та реалізації яких беруть участь усі сектори й елементи індустрії гостинності. Матеріальна база закладів розміщення туристів виступає одним з визначальних чинників якості туристичного сервісу загалом. Однак сучасна українська інфраструктура закладів розміщення не відповідає міжнародним нормам проживання та відпочинку.

Львівська область є однією з найперспективніших для розвитку туризму територій. Привабливість для українських і зарубіжних туристів забезпечується вдалими географічним розташуванням, багатим історико-культурним і природно-ресурсним потенціалом.

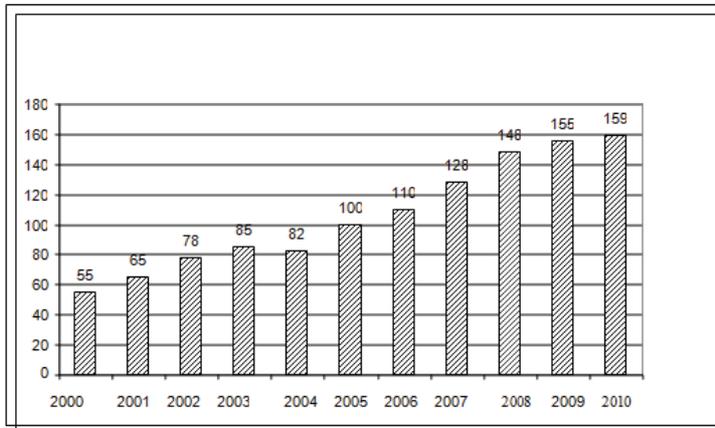
За кількістю рекреаційних ресурсів Львівська область посідає одне з провідних місць у державі. Природні рекреаційні ресурси представлені

лікувальними мінеральними водами, лікувальними грязями, озокеритом, кліматичними, лісовими ресурсами. Частка природно-рекреаційного потенціалу області у природно-ресурсному потенціалі України становить 6,38%. Історико-культурні ресурси області щороку приваблюють туристів з України та з-за кордону.

У 2010 році Львівська область посіла друге місце в Україні за кількістю приїжджих, обслужених підприємствами готельного господарства області. Послугами готельних закладів скористалися 353,2 тис. осіб, що на 20,7% більше, ніж у 2009 році (водночас на 4,5% менше, ніж у 2008 році).

Майже чверть приїжджих (82,9 тис. осіб) становили іноземні громадяни. Серед іноземців, які зупинялися у готелях області, переважали громадяни Польщі, Російської Федерації, Німеччини, Білорусі, США. Найпопулярнішою метою відвідування серед туристів залишається дозвілля і відпочинок. Іноземці, які відвідують Львівську область, серед усіх типів підприємств готельного господарства надають перевагу готелям. Позитивним для готельного господарства є постійне збільшення загального часу перебування іноземців.

Станом на 1 січня 2010 р. на території області функціонувало 159 підприємств готельного господарства, в тому числі 82 готелі, 11 мотелів, 25 молодіжних турбаз і гірських притулків та 39 інших місць для короткотермінового проживання. Порівняно з 2009 р. підприємств готельного господарства стало більше на 4 одиниці, з 2008 р. — на 21 одиницю, з 2007 р. — на 31 одиницю (див. рисунок).

Динаміка кількості готелів та інших місць для тимчасового проживання Львівської області [2]

Як свідчить аналіз стану готельного господарства у районах області, найбільше готелів, станом на 2010 р., сконцентровано у м. Львові (48), м. Трускавці (17), Сколівському (30), Пустомитівському (13), Яворівському (5), Мостиському (5), Жовківському (5) та Турківському (4) районах. Засобів розміщення готельного типу нема у Старосамбірському та Самбірському районах (див. таблицю).

**Зміни в територіальній організації готельного господарства
Львівської області за 2000-2010 роки [2]**

Райони і міста обласного значення	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Всього	55	65	78	85	82	100	110	128	148	155	159
м. Львів	18	21	24	22	23	27	29	34	36	40	48
м. Борислав	1	1	1	1	1	1	1	3	4	4	4
м. Дрогобич	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2
м. Моршин	–	–	–	2	2	2	3	2	2	3	3
м. Новий Розділ	–	–	–	1	1	1	1	1	1	1	1
м. Самбір	1	1	1	1	1	1	1	1	–	–	–
м. Стрий	4	3	1	1	2	3	3	3	3	3	2
м. Трускавець	1	2	3	3	5	7	8	14	17	18	17
м. Червоноград	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
Бродівський	1	1	1	1	–	–	–	–	1	1	1
Буський	1	1	1	2	2	2	3	2	1	1	1
Городоцький	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2
Дрогобицький	–	–	1	2	1	2	2	2	3	3	2
Жидачівський	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Жовківський	1	1	1	1	1	1	3	4	4	4	5
Золочівський	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Кам'янка-Бузький	2	3	2	1	1	1	1	1	1	2	2
Миколаївський	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Мостиський	2	2	3	4	4	4	4	5	6	5	5
Перемишлянський	–	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
Пустомитівський	3	7	9	10	6	7	8	9	15	15	13
Радехівський	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Самбірський	–	–	–	–	1	1	1	1	1	1	–
Сколівський	4	5	10	11	11	19	21	22	27	29	30
Сокальський	–	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Старосамбірський	1	1	1	1	1	1	1	1	–	–	–
Стрийський	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2
Турківський	–	–	–	1	3	3	2	3	4	4	4
Яворівський	2	2	3	4	4	4	4	6	6	6	5

Станом на 1 січня 2010 року у Львові налічувалося 7 чотиризіркових, 11 тризіркових та 30 інших готелів. До чемпіонату Європи з футболу 2012 року їх кількість збільшиться. Готелі у Львові планують відкрити такі відомі в усьому світі мережі, як “Hilton” і “Hyatt”.

Якщо з 2000 по 2004 роки у Львівській області збудовано готельні заклади на 415 місць, то у 2005–2008 роках – на 3260 місць. Серед об'єктів, введених у 2009 році, – 7 готелів на 192 місця, 1 мотель на 34 місця.

Станом на 1 січня 2010 року місткість готельних закладів області

становила 11,4 тис. місць. Досить суттєво зросла одноразова місткість у сільській місцевості і становила 3637 місць, що на 1381 місце більше порівняно з 2005 роком.

Інтенсивність використання готелів залежить не тільки від рівня сервісу, цінової політики, а також від місця їх розташування. Саме тому середня завантаженість підприємств готельного господарства у сільській місцевості була нижчою і становила 11%, тоді як у міських поселеннях – 20,9% (у містах Моршин – 37%, Борислав – 35,2%, Стрий і Червоноград – по 29,8%, Трускавець – 25,8%, Львів – 20,9%).

Завантаженість готельних закладів коливалась залежно від типу підприємства. Найвищим коефіцієнт завантаження був у готелях – 24,3%, тоді як у мотелях – 11,4%. Вища за середньообласну завантаженість спостерігалася у категоризованих підприємствах готельного господарства – 22,6% (з них у готелях “НТОН” – 40,6%, “Гранд-Готель” – 39,1%, “Валентина” – 33,9%), що зумовлено значно вищим рівнем сервісу та якості обслуговування приїжджих. Серед категоризованих закладів найбільш завантаженими були чотиризіркові готелі – 24,8%. На завантаженість підприємств готельного господарства впливає і функціональне призначення закладу.

У Львові поширені також хостели — заклади розміщення готельного типу, розраховані в основному на молодь, які люблять недорогі мандрівки. Головна відмінність хостелів від звичайних готелів полягає у поєднанні економічності та регламентованості згідно вартості умов проживання. Плата здійснюється за місце, а не за номер.

Львівська обласна молодіжна хостел-асоціація створена у березні 2004 року як обласний осередок Всеукраїнської молодіжної хостел-асоціації. Першим туристів прийняв сезонний хостел “Банківська академія” на базі гуртожитку Львівського банківського інституту Національного банку України, розрахований на десять місць. Згодом був відкритий хостел “Перлина”. Львівським інститутом економіки та туризму у жовтні 2004 року створено хостел “На Архипенка” на 30 місць. У серпні 2005 року почав працювати хостел “Афена” на сімдесят місць.

До міжнародної мережі молодіжних хостелів належать у Львові: ретро-хостел “Шевченко” на 60 місць, хостел “Leo City” на 20 місць, хостел “Roxolana” на 20 місць і хостел “На Курмановича” на 100 місць. На сьогодні у Львові налічується більше тридцяти хостелів. Вартість розміщення в хостелах Львова — 12-30 доларів США за добу. Працюють у хостелах зазвичай студенти, які володіють іноземними мовами. Хостели є досить популярними, особливо серед іноземних туристів.

У Львівській області інтенсивно розвивається зелений туризм. За даними Головного управління економіки Львівської облдержадміністрації, найбільше агроосель у Сколівському, Турківському, Старосамбірському районах. Проте в області є низка проблем, що негативно впливають на розвиток готельного бізнесу та зеленого туризму зокрема, а саме у низькому розвитку

інфраструктури: доріг, пунктів перетину кордону тощо.

Сучасні готельні підприємства мають типову структуру послуг. Поряд із традиційними повносервісними готелями потрібно сформувати мережу спеціалізованих підприємств із вузьким спектром послуг, зорієнтованих на обслуговування конкретних категорій туристів. Такі спеціалізовані підприємства доцільно створювати насамперед у туристичних центрах із чітко виявленою спеціалізацією в спортивно-оздоровчому, діловому туризмі, центрах з ігровими атракціями та іншими видами туризму.

Удосконалення спеціалізації та впровадження високих стандартів обслуговування у національній сфері гостинності передбачає формування традиційних для світової готельної індустрії корпоративних структур — міжнародних готельних ланцюгів. Об'єднані в корпорацію готельні підприємства провадять колективний бізнес і підпорядковуються єдиному керівництву, що дає змогу дотримуватися високої якості готельного продукту та доступності цін на всіх підприємствах мережі.

Однак уніфікація послуг і цін готелів, які входять до готельних ланцюгів, не вирішує проблеми розвитку та модернізації готельного господарства. Необхідно також розвивати мережі готелів сімейного типу, молодіжних і спеціалізованих готельних підприємств, зорієнтованих на оригінальність послуг та обслуговування певної категорії туристів.

Невеликі комфортні готелі з регламентованим обсягом додаткових послуг мають пропонувати за помірну ціну якісне персоніфіковане обслуговування. Саме такі готелі, розташовані насамперед у невеликих презентабельних для туризму населених пунктах, покликані стати основним сектором готельної індустрії.

Розвиток сучасного готельного господарства характеризується адаптацією реформованих готельних підприємств до ринкового середовища, комплексним вирішенням назрілих проблем підвищення ефективності та конкурентоспроможності ринку готельних послуг, який почав поступово наближатися до світових стандартів.

Готельне господарство Львівської області упродовж останніх років демонструє високі темпи розвитку. У перспективі зростатиме частка додаткових і нетрадиційних місць розміщення туристів, що дасть змогу урізноманітнити програми туристичних маршрутів і залучити до обслуговування більше людей.

Готовність підприємств готельного господарства до зустрічі й обслуговування масових туристичних потоків у межах проведення в Україні Євро-2012 є основним критерієм готовності інфраструктури Львівської області відповідати європейським стандартам гостинності. Чемпіонат Європи з футболу 2012 року у м. Львові є потужним поштовхом для розвитку готельного бізнесу Львівської області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Байлик С.И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация / Байлик С.И. – К.: Альтерпрес, 2005. – 208 с.
2. Готельне господарство та туризм у Львівській області: Статистичний збірник. – Львів, 2011. – 111 с.
3. Круль Г.Я. Основи готельної справи: Навчальний посібник / Круль Г.Я. – К.: ЦУЛ, 2011. – 280 с.
4. Мальська М.П. Готельний бізнес: теорія та практика: Навчальний посібник. / Мальська М.П., Пандяк І.Г. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
5. Мальська М.П. Організація готельного обслуговування: Підручник / Мальська М.П., Пандяк І.Г., Занько Ю.С. – К.: Знання, 2011. – 366 с.
6. Паньків Н.М. Місце готельних закладів Львівської області на ринку туристичних послуг // Географія і туризм: європейський досвід. Матеріали IV міжнародної наукової конференції. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – С. 127-132.
7. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту / Роглев Х.Й. – К.: Кондор, 2005. – 408 с.

HOTEL INDUSTRY OF L'VIV REGION: CONTEMPORARY STATE AND WAYS OF DEVELOPMENT OPTIMIZATION

Natalia Hanych

The peculiarities of hotel industry development in L'viv region are analyzed, the dynamic of the main indices and problems of industry development optimization are shown in research.

Keywords: hotel industry, development dynamic, accommodation

ГОСТИНИЧНОЕ ХОЗЯЙСТВО ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПУТИ ОПТИМИЗАЦИИ РАЗВИТИЯ

Наталія Ганіч

Проанализированы особенности развития гостиничного хозяйства Львовской области, освещена динамика главных показателей и проблем оптимизации развития.

Ключевые слова: гостиничное хозяйство, предприятия размещения, динамика развития.

Стаття надійшла до редколегії 02.10.2011

Прийнята до друку 17.11.2011